

PERİ KIZI*

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde bir köylü kadını varmış. Her gün bu kadının evinin önünden geçen bir delikanlı, kadının sokağa bir tas süt döktüğünü görür, merak edermiş.

Delikanlı bir gün gene oradan geçerken köylü kadının koca bir tas süt döktüğünü görünce, dayanamamış seslenmiş:

“Nedir o döktüğün?”

Kadın kapıdan içeri giriyormuş. Delikanlının yüzüne bakmadan cevap vermiş:

“Ne olacak, kızımın elinin kiri...”

Bu cevap karşısında hayrete düşen delikanlı, yere eğilip çukurda birikmiş olan sütleri iyice muayene etmiş. Bunun temiz süttten başka bir şey olmadığını görmüş. Kalkıp koşu koşu eve gitmiş. Annesine:

“Aman anne, demiş, şuracıkta bir köylü kadını oturuyor. Oradan her geçişimde taslarla süt dökerdi. Bugün merak edip sordum. «Kızımın elinin kiri» dedi. Baktım gayet temiz süt. Elinin kiri böyle olursa, kız kim bilir ne kadar güzeldir...”

Annesi demiş ki:

“Hiç böyle şey olur mu be oğlum?”

Delikanlı ısrar etmiş:

“Yalan söylemek âdetim değildir anne. Bunu sende bilirsin. Evet, gördüğüm şey hakikaten süttü.”

O vakit kadın:

“Peki, demiş, bundan bize ne?”

Oğlan hemen cevap vermiş:

“Ne var olur mu anneciğim? Sen bana geçenlerde, evlenme zamanın geldi, artık evlendirelim de yuvanı bil, çoluk çocuk sahibi olmak en büyük mutluluktur, dememiş miydin? İşte şimdi sırası. Bu kadının kızını bana iste!”

Meğer köylü kadını o zaman hiç evlenmediği için, kızı falan yokmuş. Şaka olsun diye delikanlıya öyle söylemişmiş.

Delikanlının annesi, kızı görmek için köylü kadının evine gitmiş. Köylü kadın hiç belli etmeden:

“Kızım hasta,” demiş, şimdi yatıyor. Onu görmenize ne lüzum var? Hem çok güzel, hem de hamarattır. Görmeden alırsanız alırsınız, yoksa kızımı göstermem!

Oğlanın annesi, kızın hastalığına inanmış, elinin kiri süt gibi beyaz olan kız elbette güzeldir, diye düşünerek kadınla sözü kesmişler. Evine dönmüş. Vakit geçirmeden düğün hazırlıklarına başlanmış. Hazırlık çabuk bitmiş. Düğün günü kızı almak üzere gelin arabasını köylü kadının evine göndermişler.

Köylü kadın gelin arabasını görünce, etekleri tutuşmuş. Şimdi ne yapacak? Gelin diye arabaya kimi bindirecek.

Böyle düşünüp dururken aklına bir çare gelmiş. Hemen mutfığa girerek bir kazana un doldurmuş. Unu su ile karıştırarak hamur yapmış. Hamuru insan şekline sokup kurusun diye bırakmış. Ellerini iyice temizledikten sonra hazırlanmak için yukarı çıkmış. Köylü kadın iyice hazırlanıp aşağıya indiği zaman hamurdan insanın da adamakıllı kuruduğunu görmüş. Onu alıp odanın birine götürmüş. Gelin elbisesini üzerine giydirip telleri başına takmış. Hamur gelinin, hakiki bir geline tamamen benzediğini görünce, onunla beraber, kapının önünde duran gelin arabasına binmiş. Araba hemen yola çıkmış. Araba gidiyor, köylü kadın da düşünüyor. Düğün evine varınca damadın koluna gelin diye kimi verecek? Çaresiz bu defa işin aslı meydana çıkacak, kendisi de herkese rezil olacak...

* TEZEL, Naki; *Türk Masalları I*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1990.

Köylü kadın kendi kendine böyle düşünürken araba da büyük bir gölün kenarından gidiyormuş. Gölün hem büyük, hem de derin olduğunu görünce, aklına bir çare gelmiş.

Hamur gelinin üzerinden elbiseleri çıkarıp arabacıya belli etmeden onu göle atmış. Hemen arkasından da:

“Eyvahlar olsun, kızım göle düştü!” diye bağırmış.

Araba durmuş. Adamlar köylü kadının başına toplanmışlar. O durmadan ağlıyor, sızlıyormuş. «Gelin göle düştü» diye düğün evine haber göndermişler.

Bu fena haber karşısında çok üzülen delikanlı, arkadaşlarıyla beraber gölün yanına gelmiş. Ağaçlardan bir tane sal yapmışlar. Balıkçıların ağlarını alıp göle açılarak ağları derinlere bırakmışlar.

O sırada gölün dibinde üç peri kızı top oynuyormuş. Yukarıdan doğru balık ağlarının indiğini görünce:

“Acaba dünya nasıl yer ki,” demişler. “Şu ağlara balık yerine biz takılsak, yukarı çıkar mıyız?”

Onlar böyle konuşurlarken, ağlar da bunlara doğru iyice yaklaşmış.

Perilerin en küçüğü:

“Ben bu ağlardan birine tutunup dünyaya çıkacağım,” demiş. “Haydi hoşçakalın.”

Küçük peri, en yakındaki balık ağını iyice yakalamış. Yukarıdakiler bir ağırlık hissederek ağları çekmişler. Suyun üstüne ayın on dördü gibi bir kız çıkınca, köylü kadın bağırmış.

“İşte kızım çıktı!”

Kızı alıp arabaya bindirmişler. Köylü kadın ona hemen gelin elbiselerini giydirmiş, tellerini, duvağını takmış. Gölden çıkan bu kızın, kendisini büyük bir felaketten kurtardığını düşünerek ferahlamış. Araba yeniden yoluna devam ederek düğün evine gelmiş. Gelini karşılamışlar. Kırk gün, kırk gece süren bir düğünden sonra peri kızı ile oğlan evlenmişler.

Delikanlı, eşine her gün «Köylü kızı» diye takılırmış. Onu adıyla değil, «Köylü kızı» diye çağırıldığından, peri kızı kocasına gücenmiş. Delikanlı ne isterse yapmaya, fakat bir tek kelime bile konuşmamaya başlamış. Oğlan bakmış ki, olacak gibi değil, karısı hiç konuşmuyor. Ne yapsın da onu konuştursun? Bir gün ona şakadan:

“Seni bir odaya kapatırım,” demiş.

Peri kızı o vakit konuşmuş:

“Kapatırsan kapat, demiş, başa gelen çekilir.”

Delikanlı kızmış; tutup karısını bir odaya kapatmış. O günden sonra evin işlerini delikanlının büyük ablası görmeye başlamış.

Abla bir gün demiş ki:

“Köylü kızı acaba ne yapıyor? Gidip bakayım.”

Gidip odanın anahtar deliğinden kızı gözetlemeye başlamış. Peri kızı o sırada bir yer minderine oturarak:

“Ateşim yan!” demiş.

Odanın içinde bir tıkırtı olmuş, nar gibi kömür dolu bir mangal kendi kendine gelerek peri kızının önünde durmuş.

Delikanlının ablası, içerde olanları hayretle seyrederken, peri kızı:

“Yağım gel!” diye seslenmiş.

Bu defa da içinde yağ bulunan bir tava kendi kendine gelip ateşin üzerine oturmuş. Biraz sonra yağ, ateşin üzerinde cızırdamaya başlamış. Peri kızı, iki elini birden tavanın içine sokarak:

“On parmağım, balık ol da piş,” diye seslenmiş.

Tavanın içinde on balık pişmeye başlamış. Balıklar piştikten sonra, peri kızı bunları bir tabağa koyarak öğle yemeğinde yemesi için kocasına göndermiş. Oğlanın ablası, peri kızının

yaptıklarını kıskanmış. Kendi kendine, «onun yaptığını ben de yaparım», diyerek mutfağa gitmiş:

“Ateşim yan!” demiş.

Fakat ne gelen var, ne giden. Kalkıp ateşi yakmış. Mangalı önüne getirmiş. Bu iş bitince:

“Yağım gel!” diye seslenmiş.

Gene gelen giden yok. Yerinden kalkıp bir tavaya yağ koyarak almış, mangalın üzerine oturtmuş. Bu sefer:

“On parmağım balık, kardeşimin ağzına layık!” diyerek parmaklarını tavadaki kızgın yağ batırmış. Parmakları yanınca, bağıra bağıra mutfaktan dışarı fırlamış. Ev halkı bunun başına toplanmışlar. O da köylü kızının yaptıklarını aynen yapmak istediğini, fakat ellerinin yandığını anlatmış. Ablasının parmaklarının yanmasına çok üzülen delikanlı, bu sefer de ev işlerinin idaresini ortanca ablasına bırakmış.

Peri kızı, bir gün bahçedeki kuyudan su çekiyormuş. Oğlanın ablası da pencereden onu seyrediyormuş. Kız, elinden kovayı kaçırmış. Fakat hiç telaşlanmamış. Saçından bir tel kopararak kuyuya uzatmış. Saç uzamış, uzamış, kuyunun dibine inmiş. Sonra peri kızı çekmeye başlamış. Kova yukarıya çıkmış.

Oğlanın ortanca ablası, peri kızının yaptıklarını kıskanmış. Kendi kendine, «bunu ben de yaparım», diyerek bahçeye inmiş. Kuyunun başına giderek kovayı bırakmış. Sonra onu yukarıya çıkarmak için saçından bir tel koparıp kuyuya uzatmış. Fakat saç uzamamış. Bu sefer başını kuyunun içine sokup saçlarını sarkıtmış. Kuyunun dibine değsin diye iyice uzanmış. Ayağı yerden kalkmış, kendini tutamayarak kuyuya yuvarlanmış, boğulmuş.

Ortanca ablasının da başına bu felaket gelince, oğlan, karısının yanına giderek:

“Senin yüzünden büyük ablamın parmakları yandı,” demiş. “Bu sefer de ortanca ablam boğuldu. Nedir bu yaptığın? Konuşacaksan konuş, yoksa seni hiçbir yere çıkarmam!”

Peri kızı konuşmuş:

“Sen bilirsin!” demiş.

Delikanlı, karısının ağzından başka söz çıkmayınca, yanından ayrılmış. Fakat ona kızgınlığı da artıyormuş. Bu defa çaresiz olarak evin işleri delikanlının küçük ablasına kalmış.

Bir gün evde ekmek bitmiş. Küçük abla kendi kendine:

“Ne yapsak, ekmeği nasıl yetiştirsek?” diye söylenerek dolaşıyormuş. Peri kızı evde ekmeğin bittiğini onun sözlerinden anlamış. Hemen kollarını sıvamış:

“Fırın, gel!” diye seslenmiş.

Bir patırtı, bir gürültüden sonra odanın ortasında kocaman bir fırın meydana çıkmış. Delikanlının küçük ablası gürültüyü duyunca, ne oluyor, diye merak edip peri kızını gözetlemeye başlamış.

Peri kızı, bu sefer:

“Ateşim yan!” demiş.

Çok geçmeden fırının gürül gürül yandığı görülmüş. Peri kızı ateşe şöyle bir baktıktan sonra:

“Hamur teknesi buraya gel!” diye seslenmiş.

Bir tıkırtı olmuş. Koca bir hamur teknesi fırının yanına gelip durmuş. Peri kızı hemen soyunarak fırının içine girmiş. Saçlarını süpürge gibi yaparak külleri bir tarafa, ateşi bir tarafa çekip fırından çıkmış. Tekneden hamur alıp ekmek yaparak fırına koymuş. Böylece bir tekne hamurdan pek çok ekmek yapmış. Ekmekleri olduğu gibi kocasına göndermiş.

Anahtar deliğinden peri kızının yaptıklarını gören küçük abla, onu çok kıskanmış. Kendi kendine demiş ki:

“Kardeşim bu ekmekleri şimdi bunun yaratıverdiğini öğrenirse, her şeyi unuttur. Onunla barışır. Hâlbuki her şey kendiliğinden oldu. Ben de onun gibi yapabilirim...”

Doğru mutfağa koşarak:

“Fırınım yan, hamurum yağrul!” diye seslenmiş.

Fakat ne fırın yanmış, ne de hamur yağurulmuş. Gidip fırını yakmış. Tekneye su koyup hamur yağurmuş. Sonra ateşle külü saçlarıyla süpürüp ayırmak için fırına girmiş. Girer girmez de yanmış, kömür olmuş.

Küçük ablasını da kaybeden delikanlının kederi artmış. Onun da karısının yüzünden öldüğünü zanneden delikanlı, hemen peri kızının yanına giderek demiş ki:

“Sen benim ablalarımın ölümüne sebep oluyorsun, onlardan ne istiyorsun ki?”

Delikanlı, ablalarının kıskançlık yüzünden böyle felakete uğradıklarını bilmiyormuş. Peri kızının cevap vermediğini görünce, oradan ayrılmış, sokağa çıkmış.

Peri kızı, kocası gittikten sonra seslenmiş:

“Yağ küpü, bal küpü, buraya gelin!”

İki küçük küp, tıkr tıkr peri kızının önüne gelmişler. Kız demiş ki:

“Benim küçük küplerim, şimdi çarşıya gideceksiniz, yağcıdan yağ, balcıdan bal dolup kardeş kardeş geleceksiniz! haydi güle güle...”

İki küçük küp, tıkr tıkr odadan çıkmışlar. Açık olan sokak kapısından da çıkarak yola koyulmuşlar. Önden giden delikanlıya yetişip onun yanından geçmişler.

Delikanlı, iki küçük küpün insan gibi yürüdüklerini görünce, şaşırılmış, merak ederek peşlerine düşmüş.

Küpler gitmiş, bu gitmiş, küpler gitmiş, bu gitmiş. Nihayet çarşıda bir dükkânın önünde durmuşlar. Yağcı, küplerden birine yağ koymuş. Bunlar diğer bir dükkâna, balcıya gitmişler. Bu işler bitince, küpler geriye dönüp yola koyulmuşlar. Delikanlı da arkalarından... Küpler tıkr tıkr yürüyerek eve gelmişler. Kapıdan içeri girerlerken, yağ küpü, bal küpüne çarparak onun ağzını kırmış. Buna canı sıkılan bal küpü, ağlamaya başlamış.

“Yaptığımı beğendin mi, demiş, hanımına söyleyeyim de o da senin ağzını kırsın...”

Yağ küpü demiş ki:

“Kardeşim, bir kaza oldu. Hanım eline sopayı alırsa, ben ona «Ay baban, Güneş annen, Yıldız kardeşlerinin başı için vurma!» derim, o da bana dokunmaz.”

Gene tıkr tıkr yürüyerek kızın oturduğu odanın kapısının önüne gelmişler. Delikanlı da bunların peşinden yarılmıyormuş. Bal küpü içeriye girmiş, ağlayarak:

“Hanımım,” demiş, “bu benim dudağımı yardı.”

Peri kızı, oradan bir sopa bulup yağ küpünün üzerine yürümüş. Tam vuracağı sırada, yağ küpü yalvarmaya başlamış:

“Peri kızı, beni dövme! Ay baban, Güneş annen, Yıldız kardeşlerinin başı için dövme, bir kaza oldu...”

Peri kızı bu sözler karşısında sopayı elinden atmış. Delikanlı da o anda içeriye girerek:

“Ay baban, Güneş annen, Yıldız kardeşlerinin hatırı için konuş!” demiş.

O zaman peri kızının dili iyice açılmış. Kocasına cevap vermiş:

“Sen bana nerden geldiğimi, kim olduğumu sordun mu? «Köylü kızı» diye alay ettin. Köylü kızı bile olsam, alay mı etmen lazımdı? Sen bana hiçbir şey sormadığın için, ben de sana darıldım, konuşmadım.”

Delikanlı:

“Hakkın var, demiş, kabahatli olan her zaman cezasını çeker. Ben bugüne kadar cezamı çektim. Artık her şey düzeldi. Söyle bakalım şimdi, kimsin, nereden geldin?”

Peri kızı anlatmaya başlamış:

“Biz üç peri kardeşiz. Bir gün gölün dibinde top oynuyorduk. Yukardan doğru balık ağları inmeye başladı. Bu ağlara takılıp da yukarı çıksak, acaba dünya güzel midir, dedik. Ben ablalarımın ayrılarak ağlara tutunup yukarıya çıktım. Bir kadın «İşte kızım çıktı» diye bağırdı. Beni alıp buraya getirdiniz. Düğün yapıp benimle evlendin. Sonra da «Köylü kızı» diye alay etmek istedin! Ben de sana gücendim, bir daha konuşmadım. Üstelik beni haksız yere odaya kapadın!

Karı koca barışmışlar. O günden sonra birlikte mutlu yaşamışlar. Onlar ermiş muradına, darısı sizin başınıza.